

**Raport**  
**zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej**  
**z wizytacji przeprowadzonej w dniach 26-27 marca 2011 r.**  
**na Wydziale Nauk Społeczno-Ekonomicznych Wyższej Szkoły Zarządzania**  
**i Nauk Społecznych w Tychach dotyczącej oceny jakości kształcenia na**  
**kierunku „socjologia” na poziomie studiów pierwszego stopnia**

**Informacje wstępne.**

**1. Skład Zespołu Oceniającego.**

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: dr hab. Leszek Korporowicz (przewodniczący, ekspert PKA, członek PKA I kadencji), ks. prof. dr hab. Leon Dyczewski (ekspert PKA), prof. dr hab. Ryszard Borowicz (ekspert PKA), mgr Grzegorz Laskowski (ekspert ds. formalno – prawnych PKA), Ewa Całus (przedstawicielka PSRP, ekspert PKA).

**2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.**

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednio zostało ono ocenione pozytywnie Uchwałą Prezydium PKA z dnia 9 grudnia 2004 r.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły doskonałe warunki do pracy zespołu wizytującego.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych.

**Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.**

**Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.**

**1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.**

## Prezentacja Uczelni

Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych im. ks. Emila Szramka została utworzona na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 1997 roku nr DSN 1-0145/TBM/98/97 i wpisana do Rejestru Uczelni Niepaństwowych pod numerem 107 jako uczelnia niepaństwowa. Uczelnia działa jako uczelnia niepubliczna na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365). Uzyskała zezwolenie na funkcjonowanie na okres 5 lat. W dniu 22 lutego 2002 roku została przeprowadzona wizytacja Uczelni przez pracowników Departamentu Szkolnictwa Wyższego MEN, w wyniku której przedłużono termin ważności pozwolenia na funkcjonowanie do dnia 30 września 2010 roku. Z kolei po rozpatrzeniu wniosku Uczelni, złożonego 1 lipca 2009r., Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedłużyło termin ważności pozwolenia na funkcjonowanie Uczelni do 30 września 2015r.

W roku 2007 na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Uczelnia dokonała zmiany nazwy. Nazwa Uczelni z dniem 12 lutego 2007 roku otrzymała brzmienie Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych im. ks. Emila Szramka w Tychach.

Założycielem Uczelni była Spółka Akcyjna Szkoła Wyższa S.A. powstała w 1996 roku, która następnie przekształcona została w podmiot pod nazwą *Spółka Edukacja S.A.*, która obecnie nosi nazwę *Śródmieście Sp. z o.o.* Głównym udziałowcem Spółki *Śródmieście* jest Miasto Tychy. Kapitał zakładowy spółki wynosi 61.846.000,00 zł. Kompetencje Założyciela określone są w Statucie Uczelni.

Celem głównym tyskiej Uczelni, zapisanym w strategii na lata 2009-2013, jest zapewnienie funkcjonowania jednostki w długim horyzoncie czasowym z równoczesnym przywróceniem zdolności generowania bieżącej nadwyżki finansowej, która pozwoli na utrzymanie, rozwój i modernizację składników majątkowych. Z tak postawionego celu ogólnego wynikają cele szczegółowe związane bezpośrednio z kierunkiem **Socjologia**::

1. Utrzymanie liczebności naborów (jest to cel skorelowany z funkcjonalną strategią promocji przyjętą przez WSZiNS w Tychach). Drugim kierunkiem oddziaływania jest młodzież szkół ponadgimnazjalnych, która w perspektywie kilku najbliższych lat wejdzie na rynek pracy. Dlatego też rozwija się współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi i dąży do penetracji i selekcjonowania nowych środowisk szkolnych znajdujących się w bliskim otoczeniu Uczelni (miasto - powiat Tychy, powiat bieruńsko-lędziński, powiat mikołowski, powiat pszczyński, powiat mysłowicki, powiat oświęcimski) celem nawiązywania współpracy z kolejnymi szkołami.

2. Kreowanie pozytywnego wizerunku kierunku poprzez:
- działania w zakresie Public Relations (organizowanie wykładów otwartych, konferencji naukowych, warsztatów metodycznych, praktyk wyraźnie powiązanych z miejscami rodzącymi największe zapotrzebowanie na absolwentów socjologii, uczestnictwo studentów kierunku *Socjologia* w studenckich juwenaliach, dniach otwartych Uczelni oraz innych imprezach organizowanych w środowisku miejskim jak i w regionie),
  - organizowanie konkursów przedsiębiorczości, olimpiad z wiedzy o społeczeństwie, itp.
  - organizowanie Uniwersytetu Dziecięcego funkcjonującego przy WSZiNS, w trakcie którego tak organizuje się zajęcia, aby wpłatać w nie treści wyraźnie korespondujące z późniejszymi wyborami ról społecznych w ramach tych zawodów, które będą wymagały wykształcenia z zakresu socjologii.
  - organizowanie zajęć w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku (UTW. W odniesieniu do tego właśnie kierunku Uczelnia i Wydział deklarują zastępujące zadania i funkcje:
    - Dalsze zatrudnianie wysokiej klasy specjalistów, mających swą siedzibę na terenie miasta Tychy oraz w regionie.
    - Rozszerzanie oferty edukacyjnej w ramach studiów licencjackich i podyplomowych o nowe specjalności odpowiadające obecnemu i przyszłemu zapotrzebowaniu na rynku pracy. Przy realizacji tego celu prowadzi się stały monitoring rynku pracy ukierunkowany na te obszary, które w gospodarce będą rodziły największe zapotrzebowanie. Te działania prowadzone są również odnośnie organizacji kursów i szkoleń z zakresu socjologii, których adresatami mogą być tak pracodawcy, jak i pracownicy przedsiębiorstw chcących podnieść swoje kwalifikacje w danej dziedzinie.
    - Organizowanie i prowadzenie nowych studiów badawczych w ramach badań własnych, szczególnie wśród młodszej kadry naukowo-dydaktycznej, co stanowi czynnik sprzyjający szybszemu uzyskiwaniu awansów naukowych i wyższych stopni. Towarzyszyło temu kontynuowanie polityki wydawniczej Uczelni w ramach wydawnictw monograficznych i podręcznikowych.
    - Zapewnienie studentom możliwości odbywania atrakcyjnych praktyk studenckich w szczególności w tych organizacjach, z którymi wiązana jest nadzieja popularyzacji studiów na kierunku *Socjologia* we WSZiNS w Tychach.

**Misją Uczelni** jest spełnianie kulturotwórczej roli ośrodka akademickiego wkomponowanego w realia i potrzeby społeczności lokalnej i regionalnej o dużej wrażliwości społecznej, animacja działań innowacyjnych, przedsiębiorczych i edukacyjnych respektujących regionalną tożsamość wspólnoty regionu Tyskiego, otwartego na uniwersalne wartości i nowe idee. Uczelnia deklaruje realizację czterech podstawowych celów:

- **edukacyjno-wychowawczy** – realizowany przez kształcenie i wychowywanie zgodnie z ideałami humanizmu, tolerancji oraz odpowiedzialności za losy społeczeństwa, kompetentnych pracowników, odpowiedzialnych obywateli oraz ludzi dojrzałych, zdolnych sprostać wyzwaniom gospodarki lokalnej, regionalnej i globalnej;
- **poznawczo-badawczy** – realizowany przez poznawanie prawdy o człowieku i społeczeństwie, uczestniczenie w rozwoju nauki i praktyki społeczno-gospodarczej oraz sprzyjanie rozwojowi zainteresowań i aspiracji naukowych jej kadry naukowo-dydaktycznej;
- **integracyjny** – realizowany przez integrowanie środowiska naukowego, studenckiego i społeczno-gospodarczego oraz umacnianie więzi pomiędzy przedstawicielami tych środowisk (ludźmi nauki, studentami, przedstawicielami organów władz, praktykami gospodarczymi);
- **kulturotwórczy** – realizowany przez kształtowanie i propagowanie wzorców kulturowych opartych na szacunku do tradycji oraz godności osoby ludzkiej i jej praw wynikających z ideałów humanizmu, demokracji i tolerancji.

Zdobyciu, utrzymaniu i rozwojowi pozycji na rynku edukacyjnym służyć mają następujące cele szczegółowe

1. Aktywne działania w zakresie strategii finansowej (minimalizacja kosztów).
2. Dywersyfikacja oferty produktowej (wprowadzanie nowych produktów edukacyjnych zgodnych z zapotrzebowaniem rynku docelowego).
3. Umożliwienie zapisania się na studia drogą internetową (wdrożenie nowego systemu planowane jest w roku akademickim 2011/2012).
4. W związku z rosnącą konkurencją na rynku usług edukacyjnych dokładne monitorowanie jej działań, w niektórych przypadkach podejmowanie współpracy ze szkołami konkurencyjnymi nie stanowiącymi jednak tzw. konkurencji bliższej.

5. Działania w zakresie kadr - podstawowym celem jest zapewnienie najwyższej jakości kształcenia studentów co możliwe jest poprzez kontynuację współpracy z wysoko wykwalifikowaną kadrą naukowo-dydaktyczną. Ponadto celem jest zapewnienie warunków rozwoju naukowego pracownikom WSZiNS.

Zgodnie z misją Uczelni, a także jej municypalnym charakterem, stałą troską Władz Uczelni jest rozwijanie i umacnianie współpracy z podmiotami i instytucjami regionu.

Na uwagę zasługuje – prowadzona w latach 1998 - 2009 – ścisła współpraca między Uczelnią a Miastem w zakresie organizacji cyklicznych, międzynarodowych konferencji naukowych pod nazwą **Tyskie Seminaria Majowe**.

Uczelnia powołała w 2003 roku **Szkołę Nowoczesnego Europejczyka** – inicjatywę skierowaną do uczniów szkół ponadgimnazjalnych regionu, służącą integracji i aktywizacji działań młodzieży. Jej celem jest zainteresowanie uczniów zagadnieniami związanymi z integracją europejską oraz pomoc w kształceniu młodzieży uzdolnionej. Inicjatywa ta zawsze spotykała się z bardzo życzliwym i przychylnym oddźwiękiem wśród nauczycieli i uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Znalazło to wyraz w bardzo dużej liczbie zgłoszeń uczniów chętnych do uczestnictwa w zajęciach.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu społeczności lokalnej, od września 2007 roku został utworzony finansowany przez Władze Miejskie **Uniwersytet Trzeciego Wieku**, którego celem jest organizacja studiów, kursów i zajęć specjalnych skierowanych do środowiska osób, które ukończyły 50 rok życia.

Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych im. ks. Emila Szramka w Tychach prowadzi od października 2009 roku **Uniwersytet Dziecięcy**. Skierowany jest do uczniów szkół podstawowych. Ideą tego Uniwersytetu jest popularyzacja edukacji i rozwój zainteresowań wśród dzieci.

Dzięki rozszerzeniu oferty edukacyjnej Uczelnia oferuje również możliwość kształcenia na studiach podyplomowych organizowanych przez **Centrum Studiów Podyplomowych i Kursów** WSZiNS. Jest ona kierowana do pracowników instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych oraz do indywidualnych osób (absolwentów szkół wyższych) chcących poszerzyć dotychczasową wiedzę bądź zdobyć nowe zawody czy kwalifikacje na zmieniającym się rynku pracy.

Uczelnia nawiązała współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Tychach. Efektem współpracy były między innymi projekty realizowane w 2005 roku ze środków Europejskiego Funduszu

Spółecznego *"Informacja - najcenniejsze dobro na rynku pracy"* oraz *"Edukacja całościowa - kompetencje cywilizacyjne a regionalny rynek pracy"*.

W roku akademickim 2006/2007 Uczelnia prowadziła studia podyplomowe *„Rynkowe wyzwania dla pośrednictwa pracy”* oraz *„Szkoła kompetencji społecznych doradców zawodowych”* finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w roku akademickim 2009/2010 Uczelnia prowadziła studia podyplomowe ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego *„Zarządzanie nieruchomościami”* i *„Rachunkowość”*.

Od marca 2004 roku WSZiNS jest **Ośrodkiem Egzaminacyjnym TELC**, stwarzając możliwość przygotowania się do zdobycia odpowiednich certyfikatów językowych.

WSZiNS od lat realizuje także projekty ze środków **Europejskiego Funduszu Społecznego**, a w szczególności:

- *„Informacja - najcenniejsze dobro na rynku pracy”*,
- *„Wzmocnienie kompetencji językowych mieszkańców Śląska. Języki obce szansą w UE”*,
- *„Edukacja całościowa - kompetencje cywilizacyjne a regionalny rynek pracy”*,
- *„Rynek pracy i jego instytucjonalna oprawa – studia podyplomowe”*,
- *„Czynniki integracji i reintegracji zawodowej kobiet”*,
- *„Skuteczni na rynku pracy”*,
- *„Od badania do działania. Analiza trendów rozwojowych i zmian gospodarczych w obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego”*,
- *„E-Silesia. Edukacja informatyczna mieszkańców Śląska”*,
- *„Studia podyplomowe elementem rozwoju uczelni” - na kierunkach „Zarządzanie nieruchomościami” i „Rachunkowość”*,
- *„Podniesienie poziomu zdolności edukacyjnych i dydaktycznych w Wyższej Szkole Zarządzania i Nauk Społecznych im. ks. Emila Szramka w Tychach”- studia licencjackie na kierunku Pedagogika.*

Władze Uczelni przywiązują bardzo dużą wagę do rozwoju wydawnictw uczelnianych. Dlatego też przy Uczelni w 1999 roku zostały powołane **Śląskie Wydawnictwa Naukowe WSZiNS**. Do chwili obecnej wydano 70 publikacji (**w tym 32 autorstwa pracowników Katedry Socjologii**), na które składają się prace naukowe, skrypty dla studentów, wydawnictwa pokonferencyjne i zeszyty studenckie. Niektóre z wydawnictw Uczelni stały się publikacjami o znaczeniu ogólnopolskim. Przykładem może być podręcznik *Rozwój lokalny i regionalny w perspektywie socjologicznej*, nominowany do nagrody Premiera RP. WSZiNS

podejmuje także współpracę z innymi uczelniami w zakresie wspólnego wydawania publikacji.

Wizyta Zespołu Oceniającego w pełni potwierdziła, że pomimo narastającego kryzysu gospodarczego, obniżenia liczby studentów oraz trudności w pozyskiwaniu zamówień z lokalnego środowiska gospodarczego na działania edukacyjne, szkoleniowe i diagnostyczno-badawcze, Uczelnia podejmuje zasadnicze swoje cele określone w misji spełniania ośrodka animacji społecznych i innowacyjnych, wypełnia jednocześnie wielką lukę na rynku potrzeb edukacyjnych społeczności lokalnej i regionalnej.

## **2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.**

Organy Uczelni zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Składy senatu i rady wydziału są zgodne z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz statutem Uczelni.

Zakres spraw regulowanych uchwałami senatu jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązał się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 i 8 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy na podstawie umowy o pracę i w prawidłowy sposób wywiązuje się z obowiązków wynikających z art. 35 ust. 1 ustawy.

Oplaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez rektora zgodnie z ustaleniami § 20 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Rada Wydziału wywiązuje się z obowiązków ustawowych przewidzianych art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, uchwalając plany i programy studiów prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków.

Z obowiązku nakładanego w art. 130 ust. 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na kierownika jednostki organizacyjnej, tj. ustalenia szczegółowego zakresu i wymiaru obowiązków nauczycieli akademickich, wywiązują się kierownicy katedr w porozumieniu z dziekanem.

## **Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.**

### **3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.**

Strukturę organizacyjną Wydziału tworzą Katedry powołane przez Rektora na podstawie Uchwały Senatu. Na Wydziale Nauk Społeczno - Ekonomicznych funkcjonują następujące katedry: Ekonomii i Zarządzania, Socjologii, Administracji, Pedagogiki.

W Uczelni istnieje również **Studium Języków Obcych**,

W pierwszym roku funkcjonowania WSiZiNS prowadziła studia na kierunku *Zarządzanie i Marketing*. W rok później Uczelnia uzyskała prawo do kształcenia na kierunku *Socjologia* (decyzja DNS. 1-0143-1/2/98/JL), w roku 2000 na kierunku *Administracja* (decyzja DNS.1-0143-12/2/JL/2000), a w roku akademickim 2003/2004 studenci rozpoczęli naukę na kierunku *Informatyka i Ekonometria* (decyzja DSW-3-4003/276/Rej.107/EK/03) na studiach licencjackich (6 semestrów), natomiast w styczniu 2007 roku Uczelnia uzyskała pozwolenie na prowadzenie studiów inżynierskich (7 semestrów) na kierunku *Informatyka i Ekonometria*. W 2006 roku Uczelnia uzyskała uprawnienia do prowadzenia studiów licencjackich na kierunku *Stosunki Międzynarodowe* (decyzja DSW-3-EK-4003-252/06). Z kolei w 2009 roku Uczelnia uzyskała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku *Pedagogika* (decyzja MNiSW-DNS-WUN-6022-1838-5/PP/09).

Od roku akademickiego 2008/2009 Uchwałą Senatu nr 02/09/2008 oraz Uchwałą nr 03/09/2008 roku z dnia 26 września 2008 roku likwidacji uległy kierunki: *Informatyka i Ekonometria* oraz *Stosunki Międzynarodowe*. Dokumenty dotyczące likwidacji kierunków zostały złożone w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego 29 września 2008 roku.

Obecnie, w ramach Wydziału studentom WSZiNS proponuje się studia na czterech kierunkach:

- a) **Zarządzanie**
- b) **Socjologia**
- c) **Administracja**
- d) **Pedagogika**

W dniu 15.10. 2007 roku Zarządzeniem Rektora WSZiNS nr 31/2007, powołano na Wydziale zespół ds. badania jakości kształcenia, który realizuje swoje zadania w bezpośredniej współpracy z Biurem Organizacji Studiów.

Struktura organizacyjna jednostki adekwatnie odpowiada zadaniom Uczelni określonym w ogólnej misji i koncepcji kształcenia. Struktura ta spełnia także swoje zadanie w kontekście realizacji zadań na akredytowanym kierunku studiów, tzn. socjologii. Struktura katedr powiązana jest z prowadzonymi przez nie kierunkami, co jest czytelnym i funkcjonalnym rozwiązaniem organizacyjnym, dydaktycznym i naukowym umożliwiającym powiązanie procesu kształcenia z badawczymi działaniami katedr.

**Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).**

**Tabela nr 1.**

| Forma kształcenia     | Liczba studentów |            | Liczba uczestników studiów doktoranckich |           |
|-----------------------|------------------|------------|------------------------------------------|-----------|
|                       | Uczelni          | jednostki  | uczelni                                  | jednostki |
| Studia stacjonarne    | 36               | 36         | -                                        | -         |
| Studia niestacjonarne | 756              | 756        | -                                        | -         |
| <b>Razem</b>          | <b>792</b>       | <b>792</b> | -                                        | -         |

**Wnioski:** Jako, że w Uczelni istnieje tylko jeden wydział, dane dotyczące całej Szkoły są tożsame ze statystykami dla podstawowej jednostki organizacyjnej. Osoby studiujące w formie niestacjonarnej stanowią zdecydowaną większość, ponieważ jest ich ok. 95,5% ogółu.

**4. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.**

W pierwszym roku funkcjonowania Uczelnia prowadziła studia na kierunku „zarządzanie i marketing”. Rok później uzyskała uprawnienie do kształcenia na kierunku

„socjologia”, a w 2000 r. na kierunku „administracja”. W roku akademickim 2003/2004 pierwsi studenci rozpoczęli naukę na kierunku „informatyka i ekonometria” na studiach licencjackich, natomiast w styczniu 2007 r. Uczelnia uzyskała pozwolenie na prowadzenie studiów inżynierskich tym na kierunku. W 2006 roku WSZiNS w Tychach uzyskała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku „stosunki międzynarodowe”. W 2009 r. wzbogaciła ofertę o studia pierwszego stopnia na kierunku „pedagogika”.

Od roku akademickiego 2008/2009 Uchwałami Senatu: nr 02/09/2008 oraz nr 03/09/2008 roku z dnia 26 września 2008 r. likwidacji uległy kierunki: „informatyka i ekonometria” oraz „stosunki międzynarodowe”. Dokumenty dotyczące likwidacji kierunków zostały złożone w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 29 września 2008 r.

Obecnie Uczelnia proponuje studia pierwszego stopnia na czterech kierunkach oraz w następujących specjalnościach:

- e) zarządzanie: *informatyka w zarządzaniu i e-biznes; przedsiębiorczość; rachunkowość i zarządzanie finansami; zarządzanie jakością; asystent dyrekcji;*
- f) socjologia: *komunikacja społeczna; profilaktyka patologii społecznych; zarządzanie kryzysowe i zarządzanie ryzykiem, mediacje i negocjacje;*
- g) administracja: *gospodarka nieruchomościami; administracja ogólna; administracja samorządowa; administracja w strukturach europejskich; gospodarka w działalności administracji publicznej;*
- h) pedagogika: *zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i edukacja przedszkolna;*
- i) bezpieczeństwo wewnętrzne: *zarządzanie kryzysowe.*

Uczelnia nie posiada uprawnień do nadawania stopni naukowych, a zatem nie prowadzi studiów doktoranckich.

#### Akredytacje PKA

| <b>Kierunek studiów</b> | <b>Uzyskana ocena</b> | <b>Poziom studiów</b> | <b>Data podjęcia uchwały Prezydium PKA</b> | <b>Rok akademicki w którym zaplanowano ponowną ocenę</b> |
|-------------------------|-----------------------|-----------------------|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| <b>socjologia</b>       | Pozytywna             | zawodowy              | 9 grudnia 2004 r.                          | 2009/2010<br>(ocena przedłużona do 2010/2011)            |
| <b>zarządzanie</b>      | Pozytywna             | I stopień             | 7 października 2010 r.                     | 2012/2013                                                |
| <b>administracja</b>    | Pozytywna             | I stopień             | 11 lutego 2010 r.                          | 2015/2016                                                |

## 5. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

| Poziom studiów | Rok studiów | Liczba studentów studiów |                  | Razem |
|----------------|-------------|--------------------------|------------------|-------|
|                |             | stacjonarnych            | niestacjonarnych |       |
| I Stopnia      | I           | 0                        | 32               | 32    |
|                | II          | 0                        | 30               | 30    |
|                | III         | 2                        | 43               | 45    |
| Razem          |             | 2                        | 105              | 107   |

### Wnioski:

Dostrzegalne jest malejące zainteresowanie studiami niestacjonarnymi na kierunku „socjologia” i jego zupełny brak w przypadku studiów stacjonarnych. Studenci ocenianego kierunku stanowią niewiele ponad 13% ogółu studentów Uczelni. Wydział posiada jednak wszelkie warunki instytucjonalne, a także kadrowe zapewniające utrzymanie realizacji podstawowych zadań kierunku, jak również podejmowanie nowych inicjatyw i innowacji edukacyjnych wiążących go z potrzebami społeczności lokalnej, regionalnego rynku pracy oraz wyzwaniem Krajowych Ram Kwalifikacji, które motywują do upraktycznienia i większego powiązania programu kształcenia z trendami transformacji społecznych i gospodarczych. W tym znaczeniu rośnie znaczenie misji Szkoły, która antycypowała taki kierunek i profil szkolnictwa zawodowego. Deklarowana przez Szkołę koncepcja kształcenia zawiera przesłanki wychodzące ku realizacji nowych zadań i spełnia wszystkie prawne warunki jej funkcjonowania.

### Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

#### 1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

##### 1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji

W ‘Raportie samooceny’ wyraźnie wyeksponowane zostało fundamentalne – ale bardzo ogólnikowe- założenie: „przygotowanie specjalistów do sprawowania aktualnych zadań i funkcji w zmieniającym się dynamicznie społeczeństwie”. Sformułowań tego typu odnaleźć można znacznie więcej: ‘niezbędna wiedza’, ‘dobra znajomość’, ‘postawy prospołeczne’... To samo odnieść można do profilu każdej z trzech specjalności. Np. w przypadku profilaktyki patologii społecznych mowa o „szerokiej wiedzy teoretycznej z zakresu profilaktyki patologii społecznych, socjologii dewiacji, kryminologii, dewiacji

seksualnych, elementów socjologii rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dysfunkcji tej podstawowej instytucji społecznej” (str. 19). Paradoksalnie: w tak unikatowej, bo samorządowej szkole wyższej, szczycącej się silnym osadzeniem w konkretnej społeczności lokalnej, gdyby pozostać na tym poziomie ogólności brakowałoby tego typu nawiązań i bezpośrednich odniesień. Więcej konkretów przynosi jednak opis kompetencji w odniesieniu do konkretnej specjalności:

*„Wybierając specjalność **profilaktyka patologii społecznych** studenci uzyskują szeroką wiedzę teoretyczną z zakresu profilaktyki patologii społecznych, socjologii dewiacji, kryminologii, dewiacji seksualnych, elementów socjologii rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dysfunkcji tej podstawowej instytucji społecznej. Ważnym aspektem kształcenia jest uzyskanie przez studentów umiejętności praktycznych. Cel ten realizowany jest poprzez odbywanie praktyk w wybranych placówkach, jak również już w trakcie zajęć, prowadzonych przez osoby posiadające doświadczenie praktyczne w dziedzinach związanych z tematyką studiów. Po zakończeniu kształcenia absolwent przygotowany jest do samodzielnej pracy przy sporządzaniu diagnoz problemów społecznych, zjawisk dewiacyjnych, przejawów zachowań patologicznych, potrafi współpracować z psychologami i pedagogami rejestrując zagrożenia społeczne i przygotowując diagnozy”.*(str. 19)

*„Studenci wybierający specjalność **komunikacja społeczna** zdobywają wiedzę na temat metod i sposobów przekazu informacji we współczesnym świecie, kreowania procesów społecznych poprzez oddziaływanie na zbiorowości wykorzystując dostępne współcześnie środki komunikacji zarówno te o charakterze lokalnym jak i te o znaczeniu globalnym. Wybierając tę specjalność studenci uzyskują szeroką wiedzę teoretyczną z zakresu socjologii, psychologii, kultury języka oraz treści specjalistycznych z obszaru: komunikacji społecznej, reklamy, kultury masowej, prowadzenia mediacji i negocjacji oraz treningu asertywności. Po zakończeniu kształcenia absolwent przygotowany jest do samodzielnej pracy w roli specjalisty z zakresu organizacji i badań mediów, tworzenia własnych firm promocyjnych, reklamowych i PR czy współpracę z massmediami (prasa, radio, telewizja, Internet).”* (str. 19)

Kompetencje kształtowane na specjalności dotyczącej **zarządzania kryzysowego i zarządzania ryzykiem** pozwolą studentowi „diagnozować ryzyko i zagrożenia dla funkcjonowania zbiorowości na poziomie lokalnym, regionalnym i narodowym. Absolwent będzie potrafił wykorzystywać wiedzę związaną z negatywnymi skutkami zachowań społecznych, które stanowią potencjalne źródło zagrożeń i sytuacji kryzysowych w obszarze wybranych zbiorowości. Ważnym elementem przekazywanych treści jest kreowanie postaw

*obywatelskich, nabywanie oraz korzystanie z wiedzy i doświadczeń określających podbudowę i reguły zarządzania sytuacjami kryzysowymi. Wybierając tę specjalność studenci uzyskują szeroką wiedzę teoretyczną z zakresu socjologii, psychologii, nauk prawnych, ekonomicznych oraz zarządzania. Po zakończeniu kształcenia absolwent przygotowany jest do samodzielnej pracy w administracji publicznej z ukierunkowaniem na jednostki organizacyjne służb państwowych i samorządowych odpowiedzialnych za działania w ramach zarządzania kryzysowego” . (str. 19)*

Ponadto, realizacji koncepcji kompetencji absolwenta kierunku socjologia sprzyjać mają podejmowane formy dydaktyczne – jak deklaruje Uczelnia - „dzięki licznym zajęciom prowadzonym interaktywnie, opanowują sztukę do przygotowywania i prowadzenia prezentacji. W ramach nauki odbywają również praktyki u renomowanych polskich i zagranicznych pracodawców. Są dobrze przygotowani do kontynuowania studiów na poziomie magisterskim” (str. 19)

Większy zakres kompetencji opisany jest dość szczegółowo w charakterystyce planów i programów kształcenia z podziałem na poszczególne semestry. Jest to opis niezwykle rzadko spotykany w dokumentacji dotyczącej koncepcji kształcenia, kompetencji absolwenta i bardzo dokładnie odpowiada on modelowi myślenia wymaganemu w ramach Procesu Bolońskiego, a więc wizji wiedzy, umiejętności i postaw wkomponowanych w konkretne efekty i odpowiadającemu potrzebom rynku pracy. Autorzy antycypująco odnieśli się do tych znanych już wcześniej wymogów i pozostaje tylko problem sposobu wdrożenia tak szczegółowo zaplanowanej drogi kształcenia. Na tle innych projektów wyróżnia się on kompleksowością i profesjonalizmem postrzegania nowych wyzwań kompetencji socjologicznej na poziomie konkretnych ról zawodowych socjologa w zaplanowanych specjalnościach.

**Sylwetka absolwenta mieści się w standardach określonych dla kierunku kształcenia.**

### **1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.**

Zasady rekrutacji reguluje stosowna uchwała Senatu, zgodnie z którą została też powołana Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna. Określone są konkretne limity przyjęć – bardzo wysokie (N- 260 osób) i mocno nieadekwatne w porównaniu z rzeczywistym stanem rzeczy. Kryterium zasadniczym w rekrutacji jest kolejność zgłoszeń. Przewidywana jest też

możliwość przeprowadzania uzupełniającego naboru. Pomimo tak liberalnych kryteriów rekrutacji w kolejnym już roku nie udało się uruchomić studiów stacjonarnych. Z kolei na studia niestacjonarne przyjęci zostali wszyscy chętni, ale zdołali oni wypełnić niewielką część zakładanego limitu – tylko kilkanaście procent.

### **1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia.**

Konstrukcja planów i programów studiów – generalnie rzecz biorąc – zgodna z obowiązującymi standardami kształcenia. Dotyczy zarówno treści kształcenia (podstawowe, kierunkowe), liczby przeznaczonych godzin, punkty ECTS. Charakterystyczne jest to, że liczba godzin kontaktowych w ociera się o obowiązujące minimum. Trudno zrozumieć dlaczego „Socjologia makrostruktur społecznych” ulokowana jest w grupie treści podstawowych, natomiast „Socjologia mikrostruktur społecznych” figuruje wśród ‘innych wymogów’ jako wykład do wyboru. W ofercie znajdują się trzy specjalności – ze względu na liczbę studentów niemożliwe jest, aby wszystkie one zawsze były prowadzone. Jakie są w tym zakresie praktyki? Czy możliwość wyboru specjalności nie jest fikcją? Liczbę wykładów do wyboru – aż 10 – uznać należy wręcz za imponującą. Szczególnie, gdy pod uwagę weźmiemy niewielką liczbę studentów – jaka jest relacja między tak bogatą ofertą a rzeczywistością? Jedno z konwersatoriów specjalistycznych – socjolingwistyczne, V semestr, w wymiarze 60 g. prowadzi magister.

Zajęcia, prowadzone zazwyczaj w małych grupach, dają jednak duże możliwości indywidualizacji kształcenia, interaktywnych i aktywizujących form pracy, co jest szczególnie istotne na zajęciach o charakterze specjalistycznym. Na uwagę zasługuje częste odwoływanie się i wykorzystywanie metod multimedialnych oraz ścisły związek z programem praktyk, co jest dobrym sposobem nacisku na kształcenie wykonawczych kompetencji studenta, a później absolwenta. Koncepcja praktyk wymaga jednak większej uwagi w praktycznym wykonaniu i lepszego zaplanowania sposobu oceny realizacji efektów dydaktycznych realizowanych poprzez praktyki jako integralną część procesu kształcenia.

W przypadku niektórych przedmiotów wskazane jest szersze rozumienie ich zasadniczych obiektów aby osiągnąć większą korelację z zamierzonymi efektami kształcenia. Dla przykładu w sylabusie przedmiotu „Wstęp do socjologii” razi manieryczne używanie określenia „funkcjonowanie człowieka” w odniesieniu do równie redukcjonistycznego określenia „mechanizmów funkcjonowania psychiki ludzkiej”, „wybrane metody badania

funkcjonowania człowieka”, itd. Wątpliwe, czy tak „funkcjonujący” umysł studenta może być prawdziwie twórczy i ogarniać całokształt rzeczywistości człowieka. Podobnie szerszego spojrzenia wymaga już dzisiaj przedmiot „Technologie informacyjne”, które odniesione do społeczeństwa informacyjnego dawać muszą bardziej pogłębione rozumienie kultury informacyjnej współczesnej cywilizacji medialnej. Przedmiot sprowadzony został do „technologii informatycznych”, a to nie to samo i w środowisku studentów socjologii wymaga zdecydowanej korekty. W przedmiocie zatytułowanym „Wpływ mediów na funkcjonowanie społeczeństwa” wymagane jest radykalne uzupełnienie podstawowej literatury przedmiotu o pozycje o charakterze pierwszoplanowym, monograficznym, a nie uzupełniającym i wtórnym. Obecna literatura przedmiotu nie może być uznana za podstawową, pomijając uznanych na świecie socjologów zajmujących się problematyką socjologii mediów, jak dla przykładu M. Castells.

W planie studiów warto rozważyć jego korekty wynikające z problematycznej sekwencji niektórych ważnych socjologicznie przedmiotów. Dla przykładu na studiach niestacjonarnych I stopnia, na specjalności „Komunikacja społeczna”, historia myśli społecznej realizowana jest dopiero od drugiego roku studiów i nie jest równoległa do „Wstępu do socjologii”, następuje po przedmiocie zatytułowanym „Teoria zmian społecznych”. W jaki sposób student pierwszego roku socjologii może analizować teoretycznie problematykę zmian społecznych nie ucząc się równolegle kanonicznych kategorii tej dyscypliny, które omawiane są właśnie poprzez analizę historii socjologii, warunków i racji jej powstania? Podobnie przedmiot „Antropologia kulturowa”, który daje podstawowe narzędzia analizy i rozumienia rzeczywistości społecznej umiejscowiony jest na czwartym semestrze kształcenia. Powstaje pytanie w jakim języku dokonuje się analiza zmian społecznych? (trzeci semestr). W jaki sposób wyjaśniane są elementarne pojęcia socjologii w ramach „Wstępu do socjologii”? (pierwszy semestr). W jakim języku mówi się o „Współczesnym społeczeństwie polskim”? (drugi semestr). Korekty wydają się tu konieczne i dotyczą także innych specjalności, gdzie praktykuje się taką samą sekwencję przedmiotów.

#### **1.4 Ocena systemu ECTS.**

Przestrzegane są obowiązujące zasady dotyczące punktów ECTS. Punkty są przypisane do konkretnych przedmiotów. Student uzyskuje 30 punktów w każdym semestrze, co daje łącznie 180. Na poszczególnych specjalnościach liczba realizowanych godzin w bloku

przedmiotów podstawowych oraz kierunkowych jest podobna – udział procentowy każdego oscyluje w granicach 25%. Z kolei z oglądu ECTS wynika, że grupa treści podstawowych wyceniana jest znacznie wyżej – do niej przypisanych jest ich aż 49., zaś grupa treści kierunkowych znacznie niżej - tylko 39. Jest to dość duża dysproporcja. Z przedstawionych do wglądu ogólnych zasadach przyznawania punktów w ramach ECTS wynika w sposób jednoznaczny, że jest on przemyślaną jednostką miary całkowitego, przeciętnego nakładu pracy studenta, niezbędnego do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

### **1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej.**

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do informacji związanych z tokiem studiów za pośrednictwem strony internetowej, informacji wywieszanych w gablotach na terenie Uczelni, a także informacji udzielanych przez prowadzących na pierwszych zajęciach dydaktycznych.

Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych im. ks. Emila Szramka posiada własną stronę internetową, na której studenci, po zalogowaniu, mają dostęp do podstawowych informacji związanych z tokiem studiów, w tym obowiązujących aktów prawnych, planów zajęć oraz wysokości opłat pobieranych przez Uczelnię.

W gablotach znajdują się informacje o dyżurach pracowników naukowych, plany zajęć, a także informacje o odwołanych zajęciach. Studenci informują, iż na pierwszych zajęciach są przekazywane im kryteria zaliczenia danego przedmiotu, wymagana literatura oraz terminy zaliczeń i egzaminów. Studenci informowali, iż kryteria oceny i zaliczeń przedmiotów pozostają niezmiennie.

Wszyscy pracownicy naukowcy Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych mają wyznaczone godziny dyżurów i konsultacji, studenci pozytywnie oceniają kontakty z prowadzącymi zajęcia. Chwalą ich zaangażowanie i podejście do studentów. Pozytywnie odnoszą się także do pomocy udzielanej przez promotorów oraz osoby odpowiedzialnej za praktyki studenckie, którą jest pełnomocnik Rektora w tym zakresie.

System obsługi administracyjnej studentów należy ocenić jako poprawny. Dziekanat Wydziału Nauk Społeczno-Ekonomicznych otwarty jest w dogodnych dla studentów godzinach przyjęć, a jego pracownicy są życzliwi i w sposób kompetentny odpowiadają na pytania studentów.

W zakresie systemu opieki naukowej i dydaktycznej wymagania konieczne do realizacji procesu dydaktycznego spełnione są w pełni.

## **2. Analiza i ocena efektów kształcenia.**

### **2.1 Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.**

Na kierunku socjologia stosowane są różnorodne sposoby pracy ze studentem – od zajęć kontaktowych prowadzonych tradycyjnie (wykłady kursowe oraz ćwiczenia) po takie które ukierunkowane są na wykorzystanie nowoczesnych technik multimedialnych, a także Internetu. Poszczególne przedmioty kończą się egzaminem, bądź zaliczeniem. W sposób poprawny rozwiązania te są przypisane do poszczególnych przedmiotów – ważniejsze kończą się egzaminem. Na poszczególnych zjazdach studentów niestacjonarnych (piątek po południu – niedziela) realizowanych jest około 25 godzin zajęć dydaktycznych. Troska o jakość widoczna jest również w postaci innych możliwości kontaktu studenta z wykładowcą. Służą temu zorganizowane, stałe konsultacje, a także możliwości kontaktu pocztą e-mailową. **System weryfikacji zarówno etapowych, jak i końcowych osiągnięć studiującej młodzieży jest dość konwencjonalny, ale poprawny**

### **2.2 Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.**

Niewielka liczba studentów na kierunku socjologia, a także na każdym roku studiów, ma swoje różnorodne konsekwencje. Za oczywisty należy uznać fakt, że duże ubytki notowane są po roku I. Jedną z przyczyn zaistniałego stanu rzeczy z całą pewnością jest wolny wstęp na studia. Brak wcześniejszego progu selekcyjnego powoduje, że dopiero w tej fazie dochodzi do konfrontacji oczekiwań, własnych możliwości, z zastaną w szkole wyższej rzeczywistością. Tymczasem okazuje się, że bezpośrednią przyczyną rezygnacji ze studiowania są częściej kłopoty finansowe (zaległe czesne), niż niezaliczenie semestru. Dość symptomatyczna jest również 100% sprawność kształcenia na roku II oraz III (!)

### **2.3 Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów**

### **dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.**

Egzamin końcowy ma charakter ustny – każda osoba odpowiada z reguły na 3 zadane pytania. Często wiążą się one wprost z tematyką pracy licencjackiej. Do tego egzaminu może przystąpić student, który – zgodnie z Regulaminem Studiów WSZINS w Tychach – w cyklu kształcenia uzyskał łącznie 180 pkt., zaliczył przewidziane praktyki oraz przygotował pozytywnie ocenioną pracę licencjacką. W sposób poprawny określone są też kryteria oraz znaczenie poszczególnych składników obliczania końcowego wyniku studiów - aż w 60-procentach waży średnia ze studiów, która uwzględnia również uzyskane oceny niedostateczne. Promotorami prac są nie tylko pracownicy samodzielni, ale również adiunkci rekomendowani Dziekanowi. Spośród tych osób studenci wybierają opiekuna swojej pracy, kierując się również studiowaną specjalnością. Promotorzy zwracają uwagę na problem powielania i samodzielności pisanych prac. Tak prowadzonej kontroli sprzyjają licznie małe grupy seminaryjne.

### **Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.**

#### **2.4 Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.**

Niewątpliwą zaletą studiów socjologicznych są niewielkie liczebnie grupy ćwiczeniowe, a przede wszystkim wykładowe. Umożliwia to nawiązywanie bliższych i bezpośrednich kontaktów między nauczycielem akademickim a studentem, powoduje też, że ten ostatni nie jest anonimowy. Widoczne to było wyraźnie w czasie zajęć (hospitacje) a także w kuluarach (przerwy między zajęciami). Niewątpliwą słabością jest to, że spośród trzech oferowanych specjalności – z powodu małej liczebności wszystkich roczników – nigdy nie są jednocześnie uruchamiane. Ogranicza to w sposób zdecydowany faktyczne możliwości wyboru specjalności przez studenta. W toku kształcenia realizowane są obowiązujące standardy – świadczą o tym nie tylko sylabusy, ale również faktycznie prowadzone zajęcia. Dobrze o końcowych efektach kształcenia świadczą również oceny pracodawców – kryterium stanowiło zatrudnianie absolwentów na stanowiskach kierowniczych. Podobnie, docenić należy włączanie studentów w realizowane projekty badawcze, czy konferencje naukowe. Trudno natomiast uzyskać wiarygodne (udokumentowane) informacje nt. zatrudnienia absolwentów socjologii, jak też stopy bezrobocia.

Uczelnia dobrze definiuje efekty kształcenia, koncentrując się na kompetencjach istotnych w przyszłym miejscu pracy i wiążąc je z upracticznionym programem kształcenia. Na uwagę zasługuje troska o nasycenie go elementami praktycznego kształtowania kompetencji socjologa, szczególnie na poziomie społeczności i organizacji samorządowych i lokalnych.

### **3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.**

#### **3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.**

Tradycyjne formy pracy ze studentami wyraźnie dominują nad nowoczesnymi, choć te ostatnie nie są studentom czymś obcym i pozytywnie wyróżniają niektórych wykładowców. Chociaż w tych pierwszych (czemu sprzyja chociażby niewielka liczebność), widoczne są działania zmierzające do uaktywnienia studentów. W „Raporcie samooceny” wskazuje się również na korzystanie ze środków audiowizualnych. Stanowiska komputerowe znajdują się w kilku pracowniach, a także w bibliotece. W tej ostatniej, w czasie wizytacji, nie było ani jednego studenta. Wyposażenie sal wykładowych w których odbywają się zajęcia nie wskazują jednak na to, aby rzutniki multimedialne zamontowane były na stałe, zaś hospitacje na to, aby prezentacje multimedialne były czymś powszechnym. W raporcie samooceny mowa o dwóch językach obcych, zaś w wykazie przedmiotów występuje tylko jeden. Indywidualna Organizacja Studiów zgodna z obowiązującymi standardami. Zlikwidowanych zostało wiele barier utrudniających studia osobom niepełnosprawnym – infrastruktura, organizacja studiów i przychylna atmosfera społecznego wsparcia, pomocy i integracji grup studenckich. Liczne, pozytywne wypowiedzi o podobnym wsparciu wykładowców

#### **3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.**

Sylabusy przygotowane wedle jednego, obowiązującego standardu. Pewne oczekiwania są jednak w sposób bardzo zróżnicowany rozumiane. Np. wymagania wstępne – „wykształcenie średnie” – to z pewnością o przygotowaniu studentów, dla ‘Wstępu do socjologii’. W zbyt wielu przypadkach takowych wymagań nie ma w ogóle, np. przedmiot „Współczesne społeczeństwo polskie”. O różnym traktowaniu znaczenia sylabusu świadczy przede wszystkim lakoniczne, bądź dość szczegółowe rozpisanie poszczególnych modułów.

Jeżeli chodzi o cele: występuje jedno zdanie w przypadku 'Ekonomii' – (2 wiersze), zaś w przypadku 'Teorii zmian społecznych' – (9 wierszy). Jeszcze większe dysproporcje widoczne są w opisach przedmiotu, treściach programowych. W przypadku 'Historii myśli społecznej' – jest to jedno zdanie, 3 wiersze, zaś na 'Metody statystyczne w socjologii' – składa się 15 wypunktowanych zagadnień, łącznie 28 wierszy. Równie wyraziste dysproporcje widoczne są w przypadku rekomendowanej literatury podstawowej: od 1 książki: 'Historia socjologii' – do 16: 'Metody badań społecznych' – . Trudno przy tym dostrzec jakąś prawidłowość w tych zakresach, np. znaczenie danego przedmiotu dla studiowania socjologii. Przygotowanie sylabusów musi być znacznie bardziej staranne w ich rzeczywistych funkcjach dydaktycznych, a ich zawartość porównywalna i skorelowana. Niektóre stanowią mogą dobry wzorzec i one stanowią powinny standard dla pozostałych, jak np. przedmiot „Antropologia kulturowa”, czy „Historia socjologii”.

### **3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.**

Procedury zgodne z obowiązującymi standardami – wymiar, organizacja, rozliczenia. Nie do końca czytelny jest natomiast udział promotora w ustalaniu programu praktyki. Trudno także dociec, na jakiej podstawie merytorycznej może on następnie ową praktykę swojemu podopiecznemu zaliczyć? Warto przemyśleć bardziej precyzyjne metody planowania zadań, sposobu ich opisu, następnie opisu ich realizacji w kontekście realizowanej przez studenta specjalności. Nie jest to ocena opisowa. Opinie zebrane w miejscach praktyk mogą być wykorzystane w potencjalnych miejscach pracy. Praktyki mają szansę na realizację bardzo nowocześnie pomyślanej koncepcji studiów, nastawionej na refleksyjne spojrzenie na ich efekty, planowanie i projektowanie ich rozwoju, monitorowania i ewaluacji. Bez nadmiernej biurokratyzacji, ale ze stosowną procedurą projektowania i refleksyjnego wartościowania praktyk w ich konkretnych wymiarach, Szkoła może zyskać dobry instrument realizacji swej misji i koncepcji kształcenia. Trudne do zaakceptowania jest mechaniczne zaliczanie praktyk studentom pracującym zawodowo. Wystarczy w tym celu wyznaczyć im konkretne zadanie, do wykonania i opisanie w dzienniczku. Dotyczyć to może np. naukowego, pogłębionego oglądu relacji między podwładnymi a przełożonymi, organizacji pracy, relacji międzyludzkich..., a więc czegoś co jest wykonywane rutynowo, często bezrefleksyjnie w swej metodzie, celu i wartości. Rozmowy z kadrą Szkoły wskazują na wielkie możliwości w tej mierze.

### **3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).**

Liczba godzin dla studentów studiów niestacjonarnych zgodna z obowiązującymi aktualnie standardami. Liczba zjazdów umożliwia realizację tego zadania, w czasie dość intensywnych zajęć (około 25 godzin dydaktycznych w czasie zjazdu) odbywających się od popołudnia w piątek, do niedzieli. Dość równomiernie obciążone są poszczególne semestry – od 194 godzin, do 249. To samo powiedzieć można o rozłożeniu egzaminów w poszczególnych semestrach.

### **3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.**

Hospitacje przeprowadzone w czasie realizacji trzech zajęć: *Metody badań społecznych*, ćwiczenia, II rok, studia niestacjonarne, *Metody badań społecznych*, wykład, II rok, studia niestacjonarne, *Makrostruktury społeczne*, ćwiczenia. Wszystkie zajęcia prowadzone poprawnie, przygotowane metodycznie, małe grupy umożliwiały prowadzenie zajęć interaktywnie, widoczne przemyślenie tematyki zajęć w kontekście programu całego przedmiotu jak i kierunku studiów. (Ocena w załączniku nr 4).

#### **Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.**

Szkoła posiada bardzo nowoczesną, w pełni dostosowaną do Procesu Bolońskiego oraz Krajowych Ram Kwalifikacji koncepcję kształcenia, która integruje w całokształcie procesu kształcenia trzy jego niezbędne komponenty: wiedzę, umiejętności i postawy przekładane następnie na efekty kształcenia w postaci konkretnych kompetencji absolwenta. Realizacja tej koncepcji mieści się w wyznaczonych standardami regułach i osiąga, choć nie bez korekt, zaplanowane rezultaty. Programy i metodyka kształcenia zgodne są z istniejącymi oczekiwaniami i wykazują duży potencjał rozwojowy. Studenci wykazują standardowe rezultaty w etapowych i końcowych efektach kształcenia, w tym standardowe jakości prac dyplomowych. Niektóre z prac dyplomowych wykazują zawyżoną ocenę końcową, lakoniczność wnioskowania i szczupłe odniesienia bibliograficzne. Wskazane bardziej pogłębione i analityczne recenzje.

### **Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.**

#### **1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:**

##### **3.1 struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości**

System zapewnienia jakości kształcenia obejmuje planowanie i monitorowanie działalności dydaktycznej na studiach pierwszego stopnia Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych im. ks. Emila Szramka w Tychach.

Zespół do zapewnienia jakości kształcenia został powołany zarządzeniem Rektora. Jego zadaniem jest:

- wypracowanie i wdrażanie uczelnianego systemu zapewnienia i oceny jakości kształcenia,
- stymulowanie i badanie jakości kształcenia w Uczelni,
- uczestnictwo w konferencjach naukowych, poświęconych zagadnieniom oceny jakości kształcenia w szkołach wyższych,
- współdziałanie i koordynowanie prac jednostek organizacyjnych WSZiNS w zakresie zapewnienia jakości kształcenia,
- nadzór nad przebiegiem ankietyzacji, analiza ankiet studenckich,
- monitorowanie i nadzorowanie procesu kształcenia poprzez analizę wyników sesji egzaminacyjnych,
- współpraca z zespołami zapewniania jakości kształcenia uczelni, z którymi WSZiNS podpisała umowy o współpracy

##### **3.2 okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia))**

Ze względu na municypalny, środowiskowy i regionalny charakter Szkoły kwestia wkomponowania programu działalności Szkoły, a więc nie tylko jej działalności dydaktycznej, nabiera zasadniczego znaczenia dla oceny jakości i efektywności jej pracy. Opinia pracodawców nabiera i nabierać powinna w nowej koncepcji funkcjonowania szkół wyższych zgodnych z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji zasadniczego znaczenia i

staje się podstawowym kryterium ewaluacyjnym. „Raport Samoceny” Szkoły mówi, iż: „Oferta programowa realizowana w Wyższej Szkole Zarządzania i Nauk Społecznych im. ks. Emila Szramka w Tychach jest regularnie przeglądana i rewidowana. Cykliczne przeglądy mają na celu poprawę jakości, eliminację nieprawidłowości i dostosowanie oferty do wymagań pracodawców, sytuacji na rynku pracy. Opiniodawcami są między innymi: praktycy gospodarczy, Członkowie Rady Nadzorczej Spółki „Śródmieście”, laureaci statuetki SAPERE AUDE, członkowie zarządu Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Kierownictwo Powiatowego Urzędu Pracy, Władze Miasta Tychy. Za zmiany w programach i treściach programowych odpowiedzialne są katedry kierunkowe, a obowiązek aktualizacji sylabusów spoczywa na wykładowcach prowadzących określone zajęcia. Wszystkie sylabusy są dostępne dla studentów” Szkoła istotnie organizuje wiele sympozjów i spotkań z przedstawicielami środowiska i rynku pracy, które oprócz funkcji promocyjnych spełnić mają funkcję ocenną, kierującą i projektową.

### **3.3 zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),**

W potwierdzonym „Raporcie samooceny” uczelnia stwierdza, iż „Zgodnie ze Statutem WSZiNS wszyscy nauczyciele akademicki podlegają ocenie, co najmniej raz na cztery lata. Na okres kadencji władz Uczelni istnieje, powołana przez Senat Uczelni, Komisja ds. Oceny Pracowników Akademickich. Na ręce kierownika katedry pracownicy składają coroczne sprawozdania z osiągnięć naukowo-dydaktycznych. Wprowadzony jest obowiązek hospitacji zajęć pracowników; spoczywa on na kierownikach katedr oraz na wykładowcach w stosunku do asystentów prowadzących ćwiczenia. Protokoły z hospitacji przechowywane są w katedrach.

W każdym roku akademickim przeprowadzane są badania ankietowe, których zadaniem jest studencka ocena jakości zajęć. Ankieta ma charakter anonimowy, a studenci oceniają:

- **organizację** – czytelność programu zajęć, dostępność literatury, wyrazistość koncepcji zajęć;
- **komunikację** – zrozumiały sposób prowadzenia zajęć;
- **postawę** – okazywaną życzliwość, szacunek, otwartość;
- **dostępność** – terminowość, obecność na zajęciach, obecność na dyżurach;

- **sposób oceny wiedzy** – jasność i dostępność kryteriów oceny wiedzy;
- **interaktywność** – zachęcanie do stawiania pytań lub/i wyrażania wątpliwości.
- **obecność studentów na zajęciach** – deklaracja uczestnictwa w zajęciach

Ankiety w Wyższej Szkole Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach przeprowadzane są w formie papierowej. Każdy pracownik oceniany jest osobno w powiązaniu z przedmiotem, jaki prowadził w danym semestrze. Oceniana jest między innymi prowadzona koncepcja zajęć, zrozumiałość prezentowanych treści, stosunek prowadzącego do studentów, dostępność poza zajęciami, jasność kryteriów oceny wiedzy oraz otwartość prowadzącego na pytania i wyrażanie swoich wątpliwości przez studenta. Ankieta pozwala, oprócz wyrażenia swojej oceny w skali punktowej od 1 do 6 także na sformułowanie swoich uwag w części otwartej.

Wyniki ankiet stanowią element ogólnej oceny pracownika naukowego, studenci nie mają dostępu do takiej oceny, prezentowane są jedynie ogólne statystyki na posiedzeniu Senatu Uczelni. Sugeruje się zatem zwiększenie dostępności wyników ankiet dla studentów Uczelni, tak, by mieli oni świadomość, że ich ocena brana jest pod uwagę oraz że jest częścią wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w ich Uczelni. Publikowane mogłyby być na przykład wyniki osób najlepiej ocenianych przez studentów, co w znaczący sposób wpłynęłoby na świadomość studentów co do całego procesu ankietyzacji.

Wizyta akredytacyjna potwierdziła przeprowadzanie systematycznych badań ankietowych, przeprowadzanych semestralnie i prezentowanych na Radzie Wydziału.

### **3.4 form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji)**

Formy wsparcia studentów realizowane są zarówno w systemie indywidualnych konsultacji, ale także poprzez działalność uczelnianego Biura Karier, który w swoich celach wymienia:

- dostarczanie informacji o dynamice zmian na lokalnym rynku pracy,
- dostarczanie informacji na temat możliwości podnoszenia wykształcenia, a w szczególności studiów drugiego stopnia, możliwych do podjęcia po ukończeniu WSZiNS,

- *nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami poprzez gromadzenie informacji o firmach działających na lokalnym i regionalnym rynku pracy, pozyskiwanie atrakcyjnych ofert pracy, organizowanie prezentacji firm w uczelni,*
- *współpraca z lokalnymi i regionalnymi instytucjami zajmującymi się pośrednictwem pracy (organizowanie spotkań z przedstawicielami tych instytucji, organizowanie szkoleń i prezentacji), organizowanie spotkań z doradcą zawodowym” (str. 31)*

Rozpoznawalne przez studentów działanie Biura Karier nie może jednak ogarnąć wszystkich studentów, dlatego tylko części z nich udaje się wykorzystać i skorzystać z pomocy Biura.

### **3.5 stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.**

System ten wkomponowany jest w stronę internetową Szkoły, która spełnia wszystkie standardowe funkcje informacji elektronicznej.

### **3.6 publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).**

Informacje na temat oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów zamieszczane są na stronie internetowej WSZiNS. Szkoła dokonuje skutecznych wysiłków zamieszczając informacje o ofercie w publikacjach okolicznościowych, ogólnopolskich wydawnictwach specjalistycznych, prasie lokalnej oraz ulotkach.

## **2. Opinie prezentowane na spotkaniach.**

### **2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.**

Studenci socjologii na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili wypełnianie ankiet oceniających pracę wykładowców. W ich ocenie pytania zawarte w ankiecie są jasne, postulowali oni jednak, by w tej samej ankiecie ocenie podlegało kilku, nie wszyscy pracownicy prowadzący zajęcia w danym roku akademickim, co pomagałoby rzetelniej

wypełniać konkretną ankietę. Studenci pozytywnie oceniają proces ankietyzacji. Uważają jednak, iż przeprowadzanie ankiet mogłoby mieć bardziej anonimowy charakter, gdyż wypełniając ankietę wpisuje się rok studiów, tryb i semestr, co w dużej mierze pozwala na identyfikację grupy oceniającej konkretnych prowadzących. Studenci podkreślają także, że nie byli nigdy informowani o tym jakie efekty niesie ze sobą wypełnianie przez nich ankiet, nie znają również ich wyników. Samorząd Studencki nie uczestniczy w procesie tworzenia i przeprowadzania ankiet.

W spotkaniu uczestniczyli studenci 1 i 2 roku studiów niestacjonarnych w liczbie około 30 osób, wszyscy pracujący w różnych zawodach i na różnych stanowiskach, większość spoza miasta Tychy.

Studenci byli kontaktowi, w swoich wypowiedziach bardzo pozytywnie oceniali Wyższą Szkołę Zarządzania i Nauk Społecznych. Podkreślali, że daje im ona wiedzę i dyplom, ułatwia pełnienie zadań w wykonywanej przez nich pracy, integruje ich głębiej ze środowiskiem lokalnym i regionalnym. Ogromnie cenią możliwość studiowania. Pozytywnie oceniają atmosferę wewnątrz Uczelni, nie narzekają na administrację, spotykają się tu z życzliwością i chęcią pomocy. Gdyby nie ta Uczelnia nie mieliby możliwości studiowania. Wyrażali wielkie pragnienie rozwoju Uczelni do stopnia studiów magisterskich. Chcą dalej tutaj studiować.

## **2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.**

Na spotkaniu byli obecni tylko pracownicy dydaktyczni zatrudnieni w WSZiNS wraz z jej władzami (Panią Kanclerz, Panią Prorektor, Panią Dziekan i Panią Prodziekan). Zintegrowany charakter zespołu dydaktycznego społeczności Katedry Socjologii, jak również wykładowców współpracujących uzasadniał udział wszystkich kluczowych dla rozwoju kierunku pracowników.

Spotkanie miało charakter wyraźnie informacyjny w schemacie: pytanie kogoś z zespołu z PKA i odpowiedź kogoś z zespołu, najczęściej Pani Dziekan i Pani Prorektor, którzy inicjowali problemowe myślenie wokół wyzwań Uczelni, Katedry i kierunku. Analizowano alternatywne możliwości działania, zagrożenia i ewentualne przeciwdziałania. Spotkanie miało charakter koncepcyjny w obliczu trudnych zagadnień jakie stwarza gospodarka rynkowa oraz wymogi Krajowych Ram Kwalifikacji, uznanych jednak za zbieżne z polityką

uczelni oraz jej kulturotwórczą misję w środowisku lokalnym. A oto główne tematy, jakie zostały poruszone w czasie spotkania:

Spadek – i to znaczący – liczby studentów w ciągu ostatnich pięciu lat. Spowodowało to redukcję pracowników dydaktycznych i administracyjnych, a także wyhamowało nieco dynamikę rozwojową Uczelni. Mocno osłabła działalność studenckich kół naukowych, bo dominują studenci niestacjonarni, a ci tylko w końcu tygodnia są w uczelni. Jest to szczególnie widoczne na socjologii. Pozytywnym zjawiskiem spadku liczby studentów jest większe zwracanie uwagi na podnoszenie jakości kształcenia, na bardziej wszechstronne i bardziej trwałe wiązanie Uczelni z miastem i regionem, w których to środowiskach odgrywa ona ważną rolę. Ich mieszkańcom daje ona szansę ukończenia studiów wyższych, podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Na inną szkołę nie byłoby ich stać finansowo i czasowo.

Szkoła wkłada duży wysiłek w poszukiwanie badań zamawianych. Jest ich niewiele, bo brakuje zainteresowania nimi ze strony samorządów i podmiotów gospodarczych.

Studenci są włączani w badania, od 2-go roku studiów, przede wszystkim jako wykonawcy, mniej jako współtwórcy projektu badawczego i procedur badawczych. Kiedy było dużo studentów stacjonarnych, było to o wiele łatwiejsze, studenci niestacjonarni mają mniej czasu, są w uczelni tylko w końcu tygodnia.

Studenci mogą wybrać dwie specjalności i obydwie ukończyć dyplomem za tę samą opłatę. Piszą wówczas dwie odrębne prace licencjackie i zdają dwa odrębne egzaminy.

Szkoła podejmuje szereg działań, by ściślej związać się z środowiskiem lokalnym i regionem: współpracuje ze szkołami prowadząc w nich spotkania na różne tematy, zaprasza uczniów różnych szkół do siebie na spotkania tematyczne, organizuje otwarte konferencje, prowadzi Uniwersytet Trzeciego Wieku (finansowany głównie przez samorząd miasta) oraz Uniwersytet Dziecięcy.

### **3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.**

W Wyższej Szkole Zarządzania i Nauk Społecznych funkcjonuje Akademickie Biuro Karier. W ramach jego działalności prowadzone jest pośrednictwo ofert pracy, organizowane są spotkania informacyjne, kursy, szkolenia, warsztaty. Istnieje też możliwość spotkania z doradcą zawodowym. Biuro współpracuje z zewnętrznymi ośrodkami szkoleniowymi,

proceedi także kompleksowe badanie losów absolwentów, których wyniki prezentowane są władzom Uczelni w formie raportu

**Wymagania w zakresie systemu zapewniania jakości kształcenia wypełniane są częściowo. Sam proces przeprowadzania ankiet jest poprawny, zmianie powinny ulec: wprowadzenie polityki informowania studentów o podejmowanych działaniach na rzecz poprawy jakości kształcenia, w miarę możliwości włączanie studentów w tworzenie systemu, w tym także informowanie studentów o wynikach przeprowadzanych ankiet i konsekwencjach ich przeprowadzenia. Uczelnia stosuje standardowe metody badania jakości kształcenia posługując się powszechnie stosowanymi technikami, monitoruje i dokumentuje opinie studentów i zapewnia opiekę nad realizacją zadań dydaktycznych Szkoły. Doskonaleniu może być poddana forma współpracy z samorządem.**

#### Część IV. Nauczyciele akademicki.

##### 1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich Uczelni/jednostki:

**Tabela nr 3.**

| Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy | Razem     | Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi |               |                               |                                  |
|-----------------------------------------------|-----------|---------------------------------------------------------------|---------------|-------------------------------|----------------------------------|
|                                               |           | Podstawowe miejsce pracy*                                     |               | Dodatkowe miejsce pracy*      |                                  |
|                                               |           | Mianowanie                                                    | Umowa o pracę | Umowa o pracę                 |                                  |
|                                               |           |                                                               |               | W pełnym wymiarze czasu pracy | W niepełnym wymiarze czasu pracy |
| Profesor                                      | 8         | -                                                             | 0             | 8 (2)                         | 0                                |
| Doktor habilitowany                           | 7         | -                                                             | 1             | 6 (1)                         | 0                                |
| Doktor                                        | 26        | -                                                             | 5             | 20 (7)                        | 1                                |
| Pozostali                                     | 4         | -                                                             | 4             | 0                             | 0                                |
| <b>Razem</b>                                  | <b>45</b> | -                                                             | <b>10</b>     | <b>28 (10)</b>                | <b>1</b>                         |

\* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

**Wnioski:** W ramach Uczelni (a zatem i jednostki) w pełnym wymiarze czasu pracy jest zatrudnionych 44 nauczycieli akademickich, w tym 8 profesorów tytularnych, 7 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 25 ze stopniem naukowym doktora oraz 4 magistrów. Dla 10 nauczycieli akademickich (ok. 20%) Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Wyraźny trzon kadry to osoby ze stopniem naukowym doktora (ok. 58 %). Profesorowie stanowią niespełna 18 %, doktorzy habilitowani - ok. 15,5 %, a osoby z tytułem zawodowym magistra - ok. 9 %.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników Wydziału w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

**Tabela nr 4.**

| <b>Rok</b>  | <b>Doktoraty</b> | <b>Habilitacje</b> | <b>Tytuły profesora</b> |
|-------------|------------------|--------------------|-------------------------|
| <b>2010</b> | 1 (1)            | -                  | -                       |
| <b>2009</b> | -                | 2 (0)              | -                       |
| <b>2008</b> | -                | 2 (0)              | -                       |
| <b>2007</b> | 2 (0)            | - (-)              | -                       |
| <b>2006</b> | 1 (0)            | -                  | -                       |
| Razem       | 4 (1)            | 4 (0)              | -                       |
|             |                  |                    |                         |

**Wnioski:** Dostrzegalny jest nieznaczny, dość regularny rozwój naukowy kadry Wydziału. Zauważalna jest znaczna liczba stopni naukowych doktora habilitowanego uzyskanych w okresie ostatnich trzech lat i nieznaczny udział pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku w rozwoju naukowym jednostki.

#### **Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.**

### **2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:**

#### **- formalno-prawnych**

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułu i stopni naukowych.

Do minimum kadrowego, wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.).

Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie

kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 8 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

**- merytorycznych,**

Wszyscy nauczyciele akademicki zatrudnieni na kierunku *socjologia* spełniają wymogi merytoryczne będące podstawą do zatrudnienia i prowadzenia zajęć, posiadają stosowne uprawnienia, doświadczenie i mieszczą się swoimi zainteresowaniami na proponowanych na kierunku specjalnościach. W składzie profesorskim prowadzonego kierunku znajdują się autorytety współczesnej polskiej socjologii, co w uczelni, która nie ma charakteru uniwersyteckiego stanowi prawdziwy ewenement. Zespół zaliczył z osób zatrudnionych do minimum kadrowego kierunku w zakresie socjologii dwóch profesorów i jednego doktora habilitowanego, sześciu doktorów i jednego doktora z nauk uzupełniających.

**- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.**

Zespół osób zatrudnionych w ramach minimum kadrowego na kierunku *socjologia* spełnia wszystkie wymogi określone obowiązującymi standardami, tak w wymiarze formalnym, jak i merytorycznym

**3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.**

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe - 10 - do liczby studentów kierunku (107) spełnia wymagania § 11 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi 1:10, przy wymaganym 1:180.

**Relacje pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów**

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Liczba nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku Socjologia * | 10  |
| Liczba studentów kierunku Socjologia *                                                 | 107 |

|                                                                                                                                                                                                                                                          |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
| Relacje wymagane Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27.07.2006 roku, w sprawie warunków, jakie muszą spełnić jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia, dla kierunków humanistycznych i społecznych: | 1 : 180 |
| Relacja na kierunku Socjologia                                                                                                                                                                                                                           | 1 : 10  |

\* stan na dzień 31.12.2010r.

**4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.**

„Raport samooceny” stwierdza, że: Wszyscy wykładowcy przedmiotów kierunkowych posiadają duże doświadczenie w pracy naukowo-dydaktycznej (.....) W ramach istniejących programów nauczania, część zajęć dydaktycznych zleca się doświadczonym praktykom z zakresu problematyki społecznej. Stanowi to realizację jednego z głównych celów polityki kadrowej: łączenie wiedzy teoretycznej z doświadczeniami praktyków w kształceniu przyszłych zawodowych socjologów.” (str. 16)

Zalecana jest jednak w odniesieniu do przydziału niektórych zajęć, polityka większego wyspecjalizowania nauczycieli nie będących samodzielnymi pracownikami nauki, zgodnego z ich dorobkiem naukowym potwierdzonym publikacjami z zakresu wykładanych przedmiotów. Dorobek ten wymaga zdecydowanego uzupełnienia (u osób wskazanych w tabeli omawiającej minimum kadrowe - Załącznik nr 5). Przejawić się to również musi w mniejszej różnorodności zajęć przydzielanych niektórym z wykładowców oraz inspirowaniu do podjęcia nowych zadań dydaktyczno-naukowych owocujących pracami o charakterze naukowym. Taka różnorodność zajęć występuje w przypadku zajęć z *socjologii miasta, procesów ludnościowych, socjologii kultury i etyki zawodu socjologa*. Podobnie jest na zajęciach z *historii myśli społecznej oraz współczesnych teorii socjologicznych*.

**5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.**

Pracownicy w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym przedstawiali zarówno swoje osiągnięcia, projekty, jak i zagrożenia jakie niesie daleko posunięta konkurencyjność, komercjalizacja oraz kurczący się demograficznie „rynek” potencjalnych studentów w

kontekście kryzysu gospodarczego jaki ogranicza zainteresowanie współpracą z uczelnią wielu firm i instytucji środowiska lokalnego. Inwestowanie w przyszły, a to oznacza odroczony rozwój wymaga bowiem minimalnej stabilizacji ekonomicznej przedsiębiorstw. Kompetencje i badania socjologiczne nie przekładają się na natychmiastową poprawę sytuacji rynkowej środowiskowych partnerów, a to oznacza zahamowanie zainteresowania współpracą ze środowiskiem akademickim, wbrew wszystkiemu co głoszą reklamowe hasła o konieczności i opłacalności powiązania obu tych środowisk, które mają – realnie patrząc – odmienne oczekiwania i potrzeby. Rozwój specjalności bezpośrednio warunkowany jest liczbą studentów, których grupy nie mogą być zbyt małe, to z kolei wpływa na motywacje rozwojowe nauczycieli akademickich zainteresowanych pogłębianiem swoich kompetencji i wiązaniem ich z profilem kształcenia, realizowanymi zajęciami, uczestnictwem w życiu badawczym, konferencyjnym i wydawniczym Wydziału. Niezależnie od zgłoszonych problemów pracownicy zaprezentowali wiele możliwości rozwojowych kierunku, ale i środowiska naukowego Uczelni zachowując jej lokalny, głęboko środowiskowy, wkomponowany w tożsamość regionu charakter.

## **6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.**

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286, z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym i ponumerowane. Teczki zawierają pełen wykaz znajdujących się w nim dokumentów.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczone za zgodność z oryginałem.

We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich oraz aktualne zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum

kadrowego proponowany przez Prezydium PKA.

**Obsada kadrowa na prowadzonym kierunku w pełni odpowiada formalnym i merytorycznym wymogom określonym stosownymi przepisami, gwarantuje także wysoki poziom prowadzonych zajęć, opiekę dydaktyczną i naukową studentów oraz rozwój naukowy środowiska studiów socjologicznych realizowanych w uczelni w zgodzie z kierunkami wyznaczanymi przez Krajowe Ramy Kwalifikacji.**

#### **Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.**

- 1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.**

Szkoła prowadzi bardzo rozległą działalność naukową, szczególnie wykorzystując socjologiczny profil prowadzonej działalności. Działalność ta nakierowana jest na ścisły związek z potrzebami regionu i miasta, choć dzieje się ona także we współpracy z ośrodkami zagranicznymi. Wkomponowanie Katedry Socjologii w budowanie kulturotwórczej funkcji Uczelni jest widoczne nie tylko w tytułach konferencji, publikacji i badań, ale także w sposobie ich aplikacji. Działania te opisane zostały w „Załączniku Nr 6”. Co ważne w badaniach tych uczestniczą także studenci, aktywnie wspomagając prowadzone działania, co zasługuje na szczególne podkreślenie w perspektywie projektu Krajowych Ram Kwalifikacji, które z tego punktu widzenia Uczelnia już w znacznej mierze realizuje stanowiąc jednocześnie przykład właściwego sposobu ich rozumienia.

- 2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).**

Studenci Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych nie prowadzą działalności naukowej w ramach kół naukowych. Uczelnia podejmuje jednak starania, by włączyć studentów w działalność naukową prowadzoną w Uczelni. Przykładem jest udział studentów w badaniach prowadzonych w ramach projektów finansowanych przez Unię Europejską poświęconym badaniom rynku pracy regionu. Studenci dotąd uczestniczyli w badaniach jako ankieterzy, tworzyli bazy danych oraz opracowywali materiały badawcze.

Studenci Uczelni mają możliwość zrealizowania części programu studiów za granicą w ramach programu Erasmus. Uczelnia współpracuje z University of Abertay Dundee w Szkocji, gdzie dotąd wyjechało kilkudziesięciu studentów, w tym studenci kierunku socjologia. W rozmowie studenci nie wykazywali chęci wyjazdów na wymiany za granicę z uwagi na podjętą już pracę zawodową i niemożność pogodzenia jej z dłuższymi wyjazdami zagranicznymi.

Studenci uczestniczyli w następujących, projektach naukowo-badawczych:

- Edukacja całościowa - kompetencje cywilizacyjne a regionalny rynek pracy;
- Czynniki integracji i reintegracji zawodowej kobiet na regionalnym rynku pracy;
- Od badania do działania. Analiza trendów rozwojowych i zmian gospodarczych w obszarze Górnośląskiego Związku Metropolitalnego;
- Tychy – Miasto oczami jego mieszkańców. Analiza socjologiczna na potrzeby strategii promocji;
- Platforma Edukacyjna – szansą rozwoju dla tyskich szkół ponadgimnazjalnych;
- Osiedle Osada – kreowanie nowej przestrzeni społecznej;
- Urząd Miasta Tychy i jego pracownicy – analiza socjologiczna;
- Nove Kino Tychy i City Point – analiza socjologiczna opinii klientów potencjalnych.

W zakresie studenckiego ruchu naukowego Uczelnia wspiera studentów w dążeniu do rozwoju ich zainteresowań naukowych udzielając wsparcia zarówno merytorycznego, jak i od strony organizacyjnej. Działania te nie skutkują jednak szeroką działalnością naukową studentów, co może być wynikiem braku zainteresowania z ich strony lub złego systemu komunikacji ze studentami ograniczającymi te inicjatywy. Należałoby także podjąć działania mające na celu zwiększenie liczby wymian międzynarodowych studentów oraz rozszerzenie współpracy na inne ośrodki zagraniczne.

### **Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.**

#### **3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.**

Uczelnia i Katedra Socjologii ukierunkowuje swoją współpracę międzynarodową na tematy powiązane z realizacją jej zadań opisanych w misji i koncepcji kształcenia. Nie są to działania, które miałyby charakter priorytetowy, ale traktowane są bardzo poważnie jako inspiracja i obszar zdobywania nowych doświadczeń. Dla wielu są motywacją związania

swojej pracy z Katedrą i kontynuowania podjętych już działań. Współpracę tę należy ocenić wysoko. Opisana została w Załączniku Nr 7.

W lutym 2005 roku Uczelnia podpisała porozumienie dotyczące wymiany studentów i współpracy z University of Abertay Dundee. Na mocy tego porozumienia studenci WSZiNS mają możliwość studiowania na trzecim lub czwartym roku studiów w Uczelni brytyjskiej. Po trzecim roku studiów (semestry 5 i 6) mogą otrzymać tytuł Bachelor, a po czwartym roku (semestry 7 i 8) tytuł Bachelors with Honours. Jednocześnie po pomyślnym zaliczeniu studiów w Dundee oraz po spełnieniu odpowiednich warunków, studenci tacy mogą uzyskać dyplom licencjacki WSZiNS.

- W ramach tej wymiany naukę w Szkocji pobierało dotychczas 22 studentów WSZiNS. Obecnie trwa rekrutacja na studia w UAD na rok akademicki 2011/2012.

- Uczelnia podejmuje intensywne działania zmierzające do zwiększenia umiędzynarodowienia kształcenia. Na skutek usilnych starań uzyskano rozszerzoną Kartę Erasmus na lata 2010-2013, i już od roku akademickiego 2010/2011 jest możliwość realizowania w WSZiNS postanowień w/w Karty.

- W 2010 r. Uczelnia podpisała umowę z Firmą Paragona Europa z Malty, na mocy której studenci mogą odbywać praktykę pracowniczą od 6 tygodni do 6 miesięcy w tejże firmie na Malcie. Pełen pobyt na Malcie pokrywa firma.

- W działalności naukowej i organizacyjnej, dydaktycznej i badawczej, w rozwijaniu współpracy z zagranicznymi ośrodkami dydaktycznymi WSZiNS przede wszystkim korzysta z dwóch czołowych socjologów: prof. zw. dr hab. Marka Szczepańskiego i prof. zw. dr hab. Janusza Muchy. Są socjologami bardzo cenionymi w skali krajowej i międzynarodowej, członkami wielu prestiżowych gremiów decydenckich i redakcji, a tym samym ułatwiają Uczelni nawiązywanie i współpracę z akademickimi ośrodkami dydaktycznymi i badawczymi.

**Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.**

**Działalność naukowa jaka prowadzona jest z udziałem pracowników kierunku Socjologia wyraźnie wskazuje na rozwojowy charakter realizującego go zespołu,**

dojrzały charakter profilu zainteresowań pracowników skupionych wokół oferty dydaktycznej i badawczej Wydziału, oraz dynamikę projektów podejmowanych w ramach różnych funduszy i międzynarodowego partnerstwa. W skali uczelni regionalnej stopień umiędzynarodowienia ma charakter drugoplanowy gdyż misją uczelni jest działanie zakorzenione w społeczności lokalnej, istniejąca dynamika współpracy pozwala jednak wskazać na istniejące w tej dziedzinie szersze możliwości współdziałania, które powinny przełożyć się także na większe umiędzynarodowienie działalności studenckiej.

## Część VI. Baza dydaktyczna.

- 1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.**

Sal wykładowe są dobrze wyposażone w urządzenia pomocne do prowadzenia zajęć, są jasne, czyste. Liczba komputerów jest wystarczająca na obecną liczbę studentów i jest do nich wolny dostęp.

Biblioteka nie jest duża, ale podstawowe pozycje z socjologii są, o charakterze podręcznikowym w kilku egzemplarzach. Podstawowe czasopisma socjologiczne: Studia Socjologiczne i Kultura i Społeczeństwo są w stałej prenumeracie. Przydałyby się bardziej liczne pozycje z zakresu specjalności, jakie prowadzi kierunek socjologii.

W tym samym pomieszczeniu co biblioteka jest wydzielona czytelnia z kilkoma stanowiskami do indywidualnej pracy: stół, komputer, krzesło.

Według relacji bibliotekarki, studenci korzystają z miejscowego księgozbioru głównie w sobotę i niedzielę. W te dni czytelnia jest pełna. Godziny otwarcia biblioteki i czytelnia są dostosowane do potrzeb studentów.

W ostatnim czasie Uczelnia, dzięki pozyskaniu środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, wzbogaciła się o:

- oprogramowania komputerowe Microsoft Expression Web 30, Corel Draw, Corel Photo Paint, Ulead Picture Show 4, Ulead Video Studio 11 oraz licencjonowany program komputerowy z rachunkowości,

- laptopy, drukarki wielofunkcyjne, które wykorzystywane są również do procesu dydaktycznego studiów stacjonarnych i niestacjonarnych,
- książki oraz słowniki do Biblioteki WSZiNS,
- radioodtwarzacze.
- trwają prace nad dostępnością do baz danych on-line

W dniu 13 sierpnia 2007 roku Uczelnia podpisała z Wojewodą Śląskim umowę o dofinansowanie Projektu „Zmiana sposobu użytkowania i rozbudowa budynku na potrzeby WSZiNS w Tychach przy ul. Ciasnej 3”, w ramach, której otrzymała środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Pozwoliły one WSZiNS w dużym stopniu zrefundować poniesione koszty inwestycji w budynku przy ul. Ciasnej 3, dodatkowo doposażyć obiekt w meble i sprzęt komputerowy oraz wykonać prace związane z izolacją i klimatyzacją niektórych pomieszczeń.

## **2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia.**

Studenci w ogólnej ocenie pozytywnie odnoszą się do dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb naukowych i dydaktycznych. W ich opinii wielkość sal dydaktycznych jest dostosowana do potrzeb zajęć, szeroko wykorzystywane są w ich trakcie sprzęty multimedialne. Sale są przestronne, zaopatrzone są w rzutniki, projektory, tablice.

Infrastruktura materialna stanowi mocną stronę Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych. Oba budynki, w których odbywają się zajęcia są wyremontowane i zaopatrzone w nowe, dostosowane do potrzeb studentów sprzęty.

W ocenie studentów dobrze funkcjonuje także elektroniczny system biblioteczny, pozwalający na zamawianie książek przez Internet oraz przeglądanie księgozbioru.

W Uczelni znajdują się pracownie komputerowe, oprogramowanie przydatne dla realizacji kształcenia w zakresie socjologii jest regularnie aktualizowane i spełnia wymagane kryteria.

Na terenie obu budynków jest dostęp do bezprzewodowego Internetu, dodatkowo można także korzystać z komputerów w bibliotece i pracowniach komputerowych, także poza godzinami zajęć.

Uczelnia nie prowadzi domów studenckich.

**Obecna baza w jakiej realizowane są zajęcia kierunku socjologii zaspakaja zasadnicze potrzeby procesu dydaktycznego, choć Uczelnia podejmuje wysiłki modernizacyjne oraz dba o wysoki poziom technologicznego przygotowania zajęć, dostępu do nowoczesnych technologii informacyjnych i sieci dostępu do baz informacyjnych..**

## **Część VII. Sprawy studenckie.**

### **1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.**

Samorząd Studencki w Wyższej Szkole Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach ma strukturę jednoszczeblową – działa na szczeblu Uczelni. Samorząd dla realizacji swoich zadań posiada własną siedzibę, która jednak, nie realizuje w ocenie jego przedstawicieli potrzeb Samorządu ze względu na złe usytuowanie (studentom trudno jest znaleźć siedzibę Samorządu) oraz zbyt małe pomieszczenie dla organizacji spotkań czy przyjmowania studentów.

Przedstawiciele Samorządu Studenckiego są członkami Senatu i Rady Wydziału, w proporcji realizującej przesłanki z art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, uczestniczą także w pracach organów odpowiedzialnych za poprawę jakości kształcenia.

Członkowie Samorządu uczestniczą także w podziale i przyznawaniu środków z funduszu pomocy materialnej. Studenci zasiadają zarówno w składzie Uczelnianej Komisji Stypendialnej jak i Odwoławczej Komisji Stypendialnej, co potwierdzają odpowiednie akty powołujące.

Uczelnia przedstawiła dokumenty potwierdzające opiniowanie przez Samorząd programów nauczania oraz planów studiów.

### **2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.**

Stypendia w Wyższej Szkole Zarządzania i Nauk Społecznych przyznawane są w zgodzie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zarówno proces składania dokumentów, możliwości odwoływania się od decyzji, oraz sposób archiwizacji dokumentów są poprawne

Decyzja wydawana na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego spełnia wymogi konstytucyjne decyzji administracyjnej z art. 107 kpa. Jedynym zastrzeżeniem jest sposób doręczania decyzji, gdzie brak jest zwrotnego potwierdzenia odbioru decyzji.

Pozytywnie należy ocenić działalność administracji odpowiedzialnej za proces przyznawania pomocy materialnej. Studenci mogą liczyć tu na życzliwą obsługę oraz pomoc w dopełnieniu formalności. Studenci posiadają także pełen dostęp do aktów prawnych na podstawie których przyznawane są świadczenia pomocy materialnej (umieszczane na stronie internetowej uczelni, wyciągi w gablotach).

Na terenie obu budynków, w których studenci socjologii odbywają zajęcia do ich dyspozycji pozostaje bufet, automaty z napojami oraz kanapkami, punkt kserograficzny także ławki i stoliki na korytarzach. Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń w tym zakresie.

### **3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.**

Na spotkaniu zespołu oceniającego ze studentami obecni byli studenci pierwszego i drugiego roku studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia. Studenci motywowali wybór Szkoły i kierunku powiązaniem z zawodem, który wykonują lub w przyszłości chcieliby wykonywać oraz realizacją swoich zainteresowań.

Studenci w ogólnej ocenie pozytywnie odnoszą się do poziomu prowadzonych zajęć i kompetencji pracowników naukowych. Wysoko oceniana jest przydatność zdobywanej wiedzy. Studenci mówią o swojej Szkole jako „przyjaznej”, prowadzone zajęcia oceniają jako ciekawe, a program studiów uważają za dopasowany do kierunku, specjalności i oczekiwań, jakie mieli przed rozpoczęciem nauki. Deklarują oni także chęć kontynuowania w Uczelni studiów na drugim stopniu, gdyby było to możliwe.

Studenci podczas spotkania oceniali pozytywnie pracę jednostek administracyjnych Uczelni, nie mieli zastrzeżeń do pracy dziekanatu, godzin jego otwarcia, podkreślali życzliwość jego pracowników. Studenci pozytywnie oceniają także proces przyznawania stypendiów wraz z informowaniem ich o podjętych decyzjach i dostępem do zasad przyznawania świadczeń pomocy materialnej.

Studenci skarżyli się jedynie na zbyt wysokie czesne, ale jednocześnie podkreślali, iż jest ono wynikiem małej liczby studentów na kierunku socjologia. W ich ocenie zbyt wysokie są również kary za przetrzymywanie książek z biblioteki, postulowali także wprowadzenie systemu, w którym dostawaliby przypomnienia o konieczności zwrotu książek (np. na mail). Studenci zwracali także uwagę na niewygodne krzesła w niektórych salach, przy których trudno robi się notatki. Wyrażali również chęć odbywania zajęć sportowych także na studiach niestacjonarnych, gdyby było to możliwe.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci zwrócili uwagę na plan zajęć, który obejmuje często zajęcia w piątki już od godziny 15.00 natomiast w niedzielę tylko w godzinach przedpołudniowych. Studenci woleliby przenieść zajęcia z piątku ponieważ dużą trudność sprawia im punktualne dotarcie na nie. Sugerują także by egzaminy dla studentów studiów niestacjonarnych nie odbywały się w tygodniu.

**Wnioski: Sprawy studenckie pomimo kilku dysfunkcji prowadzone są przez Uczelnię, jak i Wydział oraz władze odpowiedzialne za realizację kierunku *Socjologia*, w sposób poprawny i odpowiedzialny, odpowiadają standardom dla tego obszaru rzeczywistości akademickiej.**

#### **Część VIII. Dokumentacja toku studiów.**

- 1. Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart okresowych osiągnięć studenta i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.**

Album studenta jest prowadzone w formie elektronicznej, a księga dyplomów w tradycyjnej, centralnie dla całej Uczelni zgodnie z § 9 oraz § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Protokoły zaliczenia przedmiotu zasadniczo są prowadzone zgodnie z § 10 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Analiza losowo wybranych teczek studentów oraz osób skreślonych z listy studentów, wykazała, iż zasadniczo są one prowadzone poprawnie i zawierają wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Stwierdzono, że spośród decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich nie wszystkie wyczerpują wymaganą przepisami formę.

Oglądowi poddano losowo wybrane indeksy i karty okresowych osiągnięć studenta. Rejestr wydawanych indeksów i legitymacji jest prowadzony w formie tradycyjnej. Wpisy są sporządzane zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Oglądowi poddano losowo wybrane dyplomy i suplementy oraz dokumenty związane z procesem dyplomowania. Dyplomy sporządza się poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Protokoły egzaminu

dyplomowego są prowadzone prawidłowo, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Nie stwierdzono uchybień w pozostałej dokumentacji związanej z procesem dyplomowania.

**Załącznik dodatkowy nr VIIIA** – Uwagi szczegółowe do oceny dokumentacji toku studiów.

**Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż zasadniczo jest ona prowadzona w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.**

## **Część IX. Podsumowanie.**

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

**Tabela nr 5.**

| <b>Część raportu</b> | <b>Nazwa standardu</b>                | <b>Ocena spełnienia standardów</b> |         |          |           |                 |
|----------------------|---------------------------------------|------------------------------------|---------|----------|-----------|-----------------|
|                      |                                       | wyróżniająco                       | w pełni | znacząco | częściowo | niedostatecznie |
| Cz. II               | Struktura kwalifikacji absolwenta     | X                                  |         |          |           |                 |
| Cz. II               | Plany studiów i programy nauczania    |                                    |         | X        |           |                 |
| Cz. IV               | Kadra naukowo-dydaktyczna             |                                    | X       |          |           |                 |
| Cz. II               | Efekty kształcenia                    |                                    | X       |          |           |                 |
| Cz. V                | Badania naukowe                       |                                    | X       |          |           |                 |
| Cz. III              | Wewnętrzny system zapewnienia jakości |                                    |         |          | X         |                 |
| Cz. VI               | Baza dydaktyczna                      |                                    | X       |          |           |                 |
| Cz. I, VII           | Sprawy studenckie                     |                                    | X       |          |           |                 |
| Cz. I, IV, VIII      | Kultura prawna uczelni i jednostki    |                                    | X       |          |           |                 |
| Cz. I, II, III       | Kontakty z otoczeniem                 |                                    | X       |          |           |                 |
| Cz. II, V            | Poziom umiędzynarodowienia            |                                    |         | X        |           |                 |

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

## Mocne i słabe strony WSZiNS - SWOT dla WSZiNS

### Mocne strony

- dobra lokalizacja (łatwy dojazd)
- własne budynki dydaktyczne i administracyjne
- bardzo dobre wyposażenie sal dydaktycznych
- kadra naukowo-dydaktyczna z renomowanych uczelni
- municypalny charakter Uczelni
- tradycja działania na rynku lokalnym
- Uniwersytet Trzeciego Wieku
- uruchomienie Uniwersytetu Dziecięcego
- uruchomienie nowego kierunku „Pedagogika”
- umiejętność pozyskiwania środków unijnych

### Słabe strony

- brak studiów na poziomie magisterskim
- mała biblioteka i czytelnia
- brak środków własnych na nowe przedsięwzięcia
- zbyt małe wykorzystanie powiązań z miastem i regionem w celu zdobywania nowych studentów

### Szanse

- utrzymująca się dążność młodzieży i pracowników firm w Tychach i regionie do uzyskiwania wyższego wykształcenia
- środki unijne na nowe formy kształcenia
- polepszenie się sytuacji ekonomicznej społeczności lokalnej (prognozowane zakończenie kryzysu)
- nawiązanie bliższej współpracy z kolejnymi szkołami średnimi znajdującymi się w bliskim otoczeniu Uczelni
- umacnianie się współpracy z sektorami gospodarczymi Tych i regionu w celu realizacji działalności szkoleniowej

### Zagrożenia

- niż demograficzny
- dalszy spadek liczby studentów
- pojawiająca się w bliskim otoczeniu Uczelni konkurencja szkół niepublicznych
- zwiększona aktywność państwowych uczelni w walce o studenta
- nowe, niekorzystne dla szkół niepaństwowych rozstrzygnięcia prawne

Celem strategicznym WSZiNS na najbliższą przyszłość jest niedopuszczenie do utraty dotychczasowej pozycji na rynku edukacyjnym. By się na nim utrzymać Uczelnia zamierza poszerzyć ofertę edukacyjną przez otwarcie nowych kierunków i nowych specjalności studiów. Może to nie dać pożądanego efektu. W dniu 28 maja 2010 r. uzyskano pozwolenie

na uruchomienie kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne, ale go nie uruchomiono z powodu małej liczby zgłoszeń, i niemal wszystkie osoby zgłoszone przeszły na socjologię.

Uczelnia swoją obecność w mieście i regionie chce wzmocnić poprzez wzmożenie aktywności prowadzonego przez WSZiNS Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Uniwersytetu Dziecięcego.

WSZiNS zamierza zintensyfikować działania w pozyskiwaniu klientów biznesowych (szkolenia i warsztaty o charakterze komercyjnym) oraz w pozyskiwaniu funduszy unijnych (Program Kapitał Ludzki).

Uczelnia pragnie systematycznie poprawiać jakość kształcenia, by poprzez lepszą jakość usługi edukacyjnej wygrywać konkurencję. Planowane są następujące działania:

- modernizacja systemów komputerowych wspomagających obsługę studentów, w tym uruchomienie e-dziekanatu;
- wzmocnienie dotychczasowej współpracy międzynarodowej oraz pozyskanie nowych partnerów do współpracy i wymiany;
- pozyskanie przedsiębiorstw zapewniających studentom możliwość odbycia praktyk;
- powiększenie księgozbioru biblioteki oraz poprawa komfortu korzystania z jej zbiorów.

Chcąc systematycznie podnosić jakość kształcenia planowane są także:

- wprowadzanie nowych zajęć i nowych treści do zajęć już prowadzonych;
- doskonalenie urządzeń informatycznych i wizualizacyjnych, wykorzystywanych do prowadzenia zajęć ze studentami;
- systematyczne szkolenia pracowników dziekanatu stanowiących tzw. front office Uczelni; w pierwszej kolejności planowane są szkolenia z handlowej obsługi klienta, komunikacji interpersonalnej oraz merchandisingu wizualnego.

WSZiNS istnieje nie tylko w regionalnym rynku edukacyjnym Śląska, ale także coraz wyraźniej zaznacza swoje istnienie w kontaktach międzynarodowych. Sukcesywnie poszerza stopień swojego umiędzynarodowienia.

WSZiNS, przy obecnych trendach demograficznych i dużej konkurencji na rynku edukacyjnym, prawdopodobnie pozostanie niewielką Uczelnią i tylko dobra jakość kształcenia zagwarantuje jej dalsze istnienie oraz znaczenie. W trosce o nią należy podjąć konkretne działania, jak np. większa stymulacja młodszych pracowników naukowych do uzyskiwania stopni naukowych; - tworzenie im dobrych warunków do pogłębionej pracy naukowej owocującej publikacjami w znaczących wydawnictwach i dobrej dydaktyce; ułatwianie im kontaktów z ośrodkami ogólnokrajowymi i międzynarodowymi. Wizytacja ukazała, że właśnie w tych kierunkach idą obecne wysiłki WSZiNS.

Dr hab. Leszek Korporowicz

W odpowiedzi na raport Władze uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, nie uzasadniają one jednak zmiany uprzednio sformułowanych ocen.